

9 URSKILLNING

9.1 Allmänt om urskillningsförmågan

¹Varje slag av materia, varje slag av medvetenhet möjliggör förvärv av en i fortsättningen oförlorbar urskillningsprincip: i fysisk verklighet mellan objektivt eller subjektivt, i emotional mellan harmoni eller disharmoni, i mental mellan identitet eller icke-identitet. I vibrationshänseende kan allting sägas bestå av vibrationer. Varje materielag, aggregat, materieförhållande har sin egenartade vibration. Harmoni, samklang, överensstämmelse blir förståelse. Dissonans söndrar. Emotionalprincipen har oanad betydelse. Den ligger till grund för uppfattning av all verklig konst (vilken blir möjlig först på kulturstadiet), uppskattning av formens skönhet, förståelse för allt förfinande, förädlade, förmågan att i många avseenden skilja mellan äkta och oäkta, sant och falskt.

²Tre slag av urskillningsförmåga finns: förmågan att skilja mellan jaget och omvärlden (andra individer inräknade), förmågan att skilja mellan jaget och dess höljen (mellan självmedvetenheten i kausalhöljet och inkarnationshöljens medvetenhet), förmågan att skilja mellan jagmedvetenheten i andratriaden och den i tredjetriaden. Den första urskillningsförmågan finns hos alla och har nått en hög grad av utveckling. Den andra förmågan finns endast hos en liten minoritet av mänskligheten, hos mystikerna och esoterikerna, släktets framskridna tänkare. Den tredje förmågan har endast fulländade andrajag (45-jag, esoteriska mästare, femte gradens invigda), vilka ännu är ytterst få. I alla dessa expansioner används intelligensens urskillningsförmåga.

³Den separativa instinkten hos människan har varit en första skola för urskillningsförmågan. Urskillningsförmågan uppväger en alltför långt gående och ej ändamålsenlig enhetssträvan. Värde har endast ett sådant frivilligt samgående mellan individer och grupper, vilket motiveras av gemensamt intresse och mål. Ett dylikt samgående sker först i slutet av den mänskliga evolutionen, efter ett föregående skede av intensiv självhävdelse och intensivt självförverkligande.

⁴I exoteristernas verklighet är den viktigaste urskillningen den mellan sak och person, mellan åsikten och den som hyser åsikten. Det kan vara sakligt rätt, om så Fan själv säger det. Det kan vara sakligt fel, om så Gud Fader själv säger det.

⁵I esoterikernas verklighet är den viktigaste urskillningen den mellan förstajaget och andrajaget, monaden i inkarnationshöljerna och monaden i kausalhöljet, den falska personligheten och den bestående individualiteten.

⁶Verkliga tänkandet börjar med förmågan av särskiljande, av urskillning, av uppfattning av huvudsak och bisak.

⁷Alltid nyttiga övningar är att skilja mellan högre och lägre (ideer, ideal och principer), väsentligt och oväsentligt, nyttigt och onyttigt, oskadligt och skadligt, oförgängligt och förgängligt, odödligt och dödligt, nödvändigt och onödigt, behov och begär, kvalitet och kvantitet, vad man vet och vad man icke vet.

⁸Man måste lära sig skilja mellan individens höljen och hans jag. Den som det gör, hjälper individens Augoeides i hans strävan.

⁹Det är viktigt att lära sig skilja mellan förstajagets kunskap och andrajagets visdom. Därigenom lär man sig också skilja mellan förstajagets slag av energier och andrajagets. Den som lärt sig detta, har löst det fundamentala livsproblemet, ett problem som individen måste lösa själv.

¹⁰Genom vår ohejdade vana att absolutifiera i stället för att relativera motverkar vi något vi måste lära oss: sinne för proportioner, ett sinne som ingår i perspektivmedvetenheten. Varje situation har alltid i sig något unikt och kräver därför specialtillämpning. Regler är orienterande liksom principer. Men de måste tillämpas med urskillning, modifieras, anpassas för varje

särskilt fall, och det är detta den kärleksfulla förståelsen hjälper oss med.

9.2 Hur esoteriken förvrängs

¹Här avses inte de avsiktliga förvrängningar kunskapens avsiktliga fiender gör sig skyldiga till utan enbart de oavsiktliga, som nybörjare och omogna vanligen gör.

²Förvrängningarna kan grovt sorteras i sex kategorier. Givetvis är gränserna flytande, så att en viss förvrängning kan föras till än den ena, än den andra kategorin. Men även om indelningen är schematisk, duger den som ett första orienteringsinstrument för de studerande. Det är nämligen väsentligt att inte bara veta vad som är riktigt utan även vad som är felaktigt, och att förvärva verklighetsideer är inte viktigare än att rensa ut illusioner och fiktioner ur den egna medvetenheten.

³1. Förvrängningar som beror på önsketänkande.

⁴2. Förvrängningar som beror på känslotänkande.

⁵3. Förvrängningar som beror på sentimentalitetens och moralismens illusioner.

⁶4. Förvrängningar som beror på sammanblandning med det exoteriska livets fiktioner (profana vetenskapens synsätt, fysikalismens förvissningar etc.).

⁷5. Förvrängningar som beror på formativt (outvecklat, alltför primitivt) tänkande.

⁸6. Förvrängningar som beror på misstolkning av esoteriska symboler.

⁹1. *Förvrängningar som beror på önsketänkande. Exempel:*

¹⁰a) Tron att de ”höga” känslor man upplever, när man läser om högre (övermänniskliga) medvetenhetstillstånd, är just dessa högre medvetenhetstillstånd.

¹¹b) Tron att man väljer att inkarnera som den eller den, med de eller de föräldrarna, i den eller den miljön osv. Detta privilegium att få välja kan på sin höjd mycket långt framskridna medlemmar av människariket göra anspråk på

¹²c) Tron att högre väsen kan godtyckligt befria en från dålig skörd (”karma”), att sådana högre väsen finns till för att springa ärenden åt en i alla möjliga egoistiska angelägenheter. Augoeides hjälper en att sälja lägenheten till ett bra pris.

¹³d) Tron att människariket kan avklaras på ett fåtal inkarnationer eller att i varje fall jag kan göra det och i alla händelser har bara ett fåtal inkarnationer kvar eller rent av ingen kvar, att detta är mitt sista liv som människa, därför att jag ”känner mig färdig”.

¹⁴2. *Förvrängningar som beror på känslotänkande.* Typiskt för känslotänkandet är att det inte klart uppfattar begrepps mentala innehåll utan i stället huvudsakligen tillägger dem positiv eller negativ känsloladdning, så att de uppfattas som ”något bra” eller ”något dåligt”. Exempel härpå:

¹⁵a) Sjunde strålen är bra, sjätte strålen är dålig, därför att sjunde strålen står för det ”nya” och sjätte för det ”gamla”.

¹⁶b) Principtänkande är dåligt, perspektivtänkande är bra. Men för de många människor, som ännu inte har nått upp till principtänkande, måste ju detta, som är deras närmaste mål, vara något mycket bra. Och perspektivtänkandet är för dem alltför avlägset för att kunna vara något reellt gott.

¹⁷Andra yttringar av känslotänkande är projicering av egna emotionala reaktioner på högre väsen, alltså att tillägga dem samma slags känslor som man själv har. Exempel:

¹⁸c) ”Varför skulle planethierarkin vara intresserad av att hjälpa mänskligheten? När jag når ditt upp, tänker i alla fall inte jag hjälpa den här otacksamma mänskligheten.”

¹⁹Känslotänkandet vill så gärna personifiera, liksom mänskliggöra. Exempel:

²⁰d) ”Lagen står nog inte över gudarna. Även om hylozoiken inte erkänner det, finns det nog ändå en högsta gud, som har stiftat Lagen.”

²¹3. *Förvrängningar som beror på sentimentalitetens och moralismens illusioner.*

²²a) Sentimentala föreställningen att lärjungaskap som något man "får som belöning" därför att man är en "så god och ädel" människa.

²³b) Sentimentala föreställningen att tjänande betyder att ge människorna allt de begär.

²⁴c) Moralistiska föreställningen att planethierarkin efter Atlantis drog sig undan från mänskligheten för att "straffa den" eller därför att den var "sur" på mänskligheten.

²⁵d) Moralistiska föreställningen att de esoteriska lärarna ("mästarna") är mycket intresserade av aspiranternas fel och brister och bedömer dem efter dessa.

²⁶4. *Förvrängningar som beror på sammanblandning med det exoteriska livets fiktioner (fysikalism). Exempel:*

²⁷a) Tron på att genetiska släktarvet bestämmer personligheten, förmågor, förståelse och så vidare – som om man plötsligt glömt bort det man lärt om reinkarnationens faktum.

²⁸b) Resonemang om "manligt" och "kvinnligt" i mänsklig mening ifråga om kausal och högre medvetenhet, lärjungaskap, planethierarkin och andra sådana övermänskliga förhållanden.

²⁹c) Kategorisering av människan som "djur" därför att hon har en djurkropp, varvid man icke beaktar den avgörande skillnaden, nämligen att människan har ett i människoriket odödligt kausalhölje, som möjliggör självmedvetenheten, medan djuret inte har ett sådant hölje.

³⁰d) Sammanblandning av esoteriska uppgifter om "flammans herrars" ankomst till jorden med resonemang om rymdbesökare i den vanliga ufo-populära stilen.

³¹5. *Förvrängningar som beror på formativt tänkande. Exempel:*

³²a) "Energi följer tanken" tolkas så, att det betyder att minsta orosvibrationer kan orsaka katastrofer. En dylik uppfattning visar att sinne för proportioner saknas.

³³b) Evolutionens faktum, gällande i en mycket stor skala, tolkas så, att det betyder att det sker ett ständigt framåtskridande, också i minsta skala: "bättre och bättre dag för dag".

³⁴c) Föreställningen att man kan "gå i vägen" för karma, att den människan "måste få lida" eller "jag har rätt till denna kunskap eftersom jag kommit i kontakt med den".

³⁵d) Oförmågan att förstå att det finns sådana som vet något som jag inte vet eller ens kan veta. (Omedveten och mekanisk förvissning om att min nivå är högsta möjliga nivå av kunskap och förståelse.) Denna oförmåga visas i frågor av typen: "Hur kan man veta att det finns 49 atomslag?" osv.

³⁶6. *Förvrängningar som beror på misstolkning av esoteriska symboler. Exempel:*

³⁷a) Misstolkning av esoteriska symbolen "tvillingsjälarna" till tron att "människosjälarna" paras samman i mer eller mindre erotisk bemärkelse.

³⁸b) Misstolkning av esoteriska symbolen "känn dig själv" till tron att självkänedom är möjlig för människan.

³⁹c) Misstolkning av esoteriska symbolen "rening" (som helt enkelt betydde medvetenhetsutveckling) till tron att det gäller att "leva rent" och att detta är livets mening, alltså tron att bara man övervinner vissa kroppsliga begär, så är man vips färdig för lärjungaskap osv.

⁴⁰d) Misstolkning av esoteriska symbolen "förlovade landet" (som betyder de högre världar och riken monaden når i evolutionen, genom initiationerna) till tron att det gäller ett visst fysiskt territorium, som skall erövras med våld och list.

9.3 Förväxling av det psykiska och det andliga

¹Förväxlingen och sammanblandningen av det psykiska och andliga är ett av de viktigaste kännetecknen på kvasiockultism och i synnerhet newagelärorna. Med det psykiska menas i esoteriken det som uteslutande hör till förstajagets slag av medvetenhet, alltså det emotionala

och det mentala. Med de andliga menas andrajagets tre slag av medvetenhet: det kausala (47:1-3), essentiala (46) och superessentiala (45). Distinktionen mellan psykiskt och andligt är nödvändig att upprätthålla framför allt av praktiska skäl: vad gäller aspiranternas och lärjungarnas inriktning och prioritering i arbetet på den egna medvetenhetsutvecklingen. Förvärv av psykiska förmågor såsom klärvoajans och astralprojektion är inget som esoteriker skall eftersträva, eftersom dylikt vanligen blir till hinder i förvärvet av högre mental och kausal medvetenhet. Fascination inför emotionalvärldens outtömliga fantasiskapelser förstärker illusionernas makt över medvetandet.

9.4 Felaktig tolkning och felaktigt begrepp

¹I *Yogasūtraer* skiljer Patañjali mellan två slags felaktiga föreställningar, som på svenska kan kallas ”felaktig tolkning” och ”felaktigt begrepp”. Feltolkning (sanskrit: *viparyaya*) är subjektiv missuppfattning vid iakttagelse av objektiv verklighet, såsom när man i mörkret först tror sig se en orm ligga ringlad på marken men sedan upptäcker att det är en repstump. Felbegreppet (*vikalpa*) är ”ett vetande endast om ord, vilka är tomma på sakligt innehåll”.

²Exempel på felbegrepp: teologiska, filosofiska, vetenskapliga, politiska fiktioner. Några exempel på felbegrepp i teologin: de kristnas gud som står över alla lagar, godtyckligt straffar och belönar; synden som ett brott mot gud, som är ett oändligt väsen och därför kräver ett oändligt straff i evigt helvete. Laurencys *Kunskapen om verkligheten* ger oss många exempel på felbegrepp inom filosofin, såsom teserna att verkligheten anpassar sig till våra begrepp, att medvetenheten inte kan ”komma över” till föremålet. Såsom exempel på politiska fiktioner kan nämnas motsatsparet ”reaktionär – progressiv”, som inte har något med natur- eller livslagar överensstämmande tankeinnehåll.

9.5 Subjektivism

¹Laurency: ”Subjektivismen ifråga om materieaspekten är så ingrodd i mänskliga tänkandet, att den knappast kan belysas i för många sammanhang.” Här nedan göres några sådana belysningar.

²Det finns ett typiskt subjektivistiskt metodfel i vetenskapmäns sätt att bemöta fenomen och fakta, som inte passar ihop med rådande hypoteser. Man hävdar nämligen att överfysiska realiteter, faktorer, energier etc. är ”osannolika”. Nu betyder ”sannolik” endast ”det som man rimligen kan vänta sig på grundval av det man redan känner till”. Med andra ord: en förklaring eller hypotes är sannolikare, ju bättre den ansluter sig till redan etablerade synsätt. Och eftersom man valt att förbli okunnig om överfysiska realiteter, kan förklaringar utgående från dessa aldrig bli annat än ”osannolika”. De inser inte att de i själva verket rör sig med ett slags cirkelbevis: ”Vi kan inte tro på något som tillhör det vi inte kan tro på.” Det är som att meta i sjön utan mask på kroken och sedan förkunna: ”Det finns ingen fisk i sjön.”

³Jämförande religionsforskningen förvånar sig över att det hos vitt skilda folk under alla tider funnits beskrivningar av ”en högre verklighet”, vilka sinsemellan stämt överens på väsentliga punkter. Man har sökt förklara detta genom något man kallar ”interkulturell påverkan”. Det skulle med andra ord bara röra sig om eftersägande och avskrivande i en ändlös kedja, från individ till individ och från folk till folk. Sålunda förklarar den rumänske religionshistorikern Mircea Eliade det hos alla folk förekommande ”heliga sjutalet” med lån eller påverkan från Babylonien.

⁴Dessa forskare inser inte att den enklaste och naturligaste förklaringen är att det finns en objektivt existerande högre verklighet, som naturligtvis är lika för alla, oberoende av kulturell bakgrund, och att det är den som mystikerna kommit i kontakt med och beskrivit ensartat.

⁵Det är anmärkningsvärt att forskarna inte kan pröva denna förklaring ens som hypotes. Men de har så länge sysslat med blott subjektiva ting, blotta åsikter utan motsvarighet i verkligheten, att de tycks alldeles ha förlorat sinnet för att det finns en objektiv verklighet

”där ute” och även ”här inne”, gemensam för oss alla.

⁶Dylika hypoteser om åsiktslån mellan kulturerna som enda faktor säger mera om forskarna själva än om de kulturer de tror sig förstå.

⁷I en artikel i *Dagens Nyheter* (9 april 1981) uttalade Tor Ragnar Gerholm: ”vem som helst kan med hjälp av en statistisk uppslagsbok lätt övertyga sig själv om att världens tillgångar på icke förnybara energiråvaror, metaller och industrimineraler aldrig någonsin varit större än nu.” Här gjorde denne fysikprofessor, ledamot av kungl. vetenskapsakademien och ingenjörsvetenskapsakademien sig skyldig till en sammanblandning av två skilda saker: 1) de objektivt existerande icke förnybara naturtillgångarna, vilka självklart aldrig kan öka utan tvärtom måste ständigt minska genom människans uttag ur dem och 2) mänsklighetens kollektiva subjektiva uppfattning om de för uttag tillgängliga kvantiteterna, såsom dessa anges i allehanda publikationer.

⁸Vetenskapens förkastande av ”eterhypotesen” är ett exempel på subjektivism. Först gjorde man vissa antaganden om eternas egenskaper, t.ex. förekomsten av en ”etervind”. När man sedan i de experiment man gjorde ej kunde konstatera dessa egenskaper, drog man slutsatsen att ”etern inte fanns”. Man insåg inte att etern likväl kunde finnas men med andra egenskaper än dem man förutsatt. Man utgick aningslöst ifrån att föreställning och verklighet var ett och detsamma.

⁹Axiom: Om varje okänt, ännu ej upptäckt ting går att bilda oräknliga hypoteser. Hur många som helst av dessa kan vederläggas utan att man därför har motbevisat existensen av detta okända.

9.6 Aspiranten behöver urskilja sin subjektivism

¹Våra lärare säger att det är något för aspiranter i gemen mycket betecknande att de i förväg gör sig bestämda föreställningar om läraren, undervisningen, arbetet, proven med mera och sedan på grundval av dessa föreställningar söker bestämma villkoren för sitt lärjungaskap. I stället behöver de tömma sig på alla förutfattade åsikter om det som de ändå inte kan veta något väsentligt om. De uppgifter om lärjungaskapet de inhämtat genom teoretiska studier ger inte mer än en nödortfåg första orientering. Verkligheten är som vanligt något mycket annorlunda.

²När aspiranter får veta att lärjungen utmärks av sitt tjänande av och arbete för mänskligheten, är det många av dem som drar slutsatsen att de genast kan börja med något dylikt tjänande och arbete, göra det enligt sina egna föreställningar och önskemål. I det fallet har de inte ställt sig frågor som: Vad är det som behöver göras? Vad är objektivt sett mest angeläget att få utfört, alldeles bortsett från mig och mitt? Vilka uppgifter söker sina görare, snarare än görare som söker uppgifter? Vad slags förberedelse förutsätts hos uppgifternas görare för att de skall bli framgångsrika?

³Aspiranten, som funnit esoteriken och insett dess omistliga värde för egen del, vill gärna dela med sig av den till andra, för att hjälpa dem i deras vandring på livsvägen. Att vilja sprida kunskapen är i och för sig en god sak. Men om han själv inte ännu klart uppfattat den, så är risken stor att han i stället för kunskapen snarare sprider sin egen missuppfattning av den, om man talar med andra om den. Och om dessa andra inte är förberedda på det sätt han själv borde vara, blir missuppfattning ofrånkomlig. Då blir det en subjektivistisk förvrängning hos både givare och mottagare. Att enbart hänvisa eventuellt intresserade till böcker är till sist en säkrare väg. Många, som är ivriga att sprida kunskapen, har erfarenhet av att ”folk hellre lyssnar på mig, när jag berättar, än de läser en bok”. Men om dessas intresse inte är starkare än att de avstår från att läsa en bok, när det erbjuds dem, så är de uppenbart inte mogna för kunskapen. Då är aspiranten alltför ivrig att ”värva” kvantitet utan kvalitet. Esoteriken skall dock inte ha något med ”kvantitetens herravälde” att göra.

⁴Ännu en yttring av subjektivism framkommer i aspiranternas och lärjungarnas inställning till de

gynnsamma tillfällen som erbjuds dem. Mycket vanligt är att de låter sådana värdefulla möjligheter gå dem förbi, ungefär som om de snart skulle komma igen. Deras godtyckliga antagande om att gynnsamma tillfällen obegränsat återkommer svarar sällan mot den objektiva verkligheten. Även om ett liknande tillfälle kan komma senare, är det en dålig sak att ha låtit denna felaktiga inställning börja rota sig i den egna medvetenheten: tron att man "ostraffat" kan avvisa erbjudanden. Den felaktiga inställningen blir en svag punkt. Enligt upprepningenslagen blir det nästa gång ännu något lättare att missa ett sådant tillfälle. Till sist är man ohjälpligt efter, så att man inte förmår följa med det accelererande evolutionstempot. Allt detta är aspekter av den subjektivistiska tendensen att vilja själv föreskriva lärlingenskapets villkor och regler. I stället behöver dessa individer begrunda varningen "missat tillfälle vänder inte åter."

9.7 Aspirantens arbete med att övervinna formativt tänkandet

¹Det formativa tänkandet, det primitiva, alltför mekaniska tänkandet är hos många aspiranter ett av deras verkligt stora hinder. Om ens mentalitet är starkt präglad av formativt tänkande, kan man inte gå framåt, kan man inte rätt uppfatta esoterikens ideer. För sådana aspiranter är det av högsta prioritet att arbeta bort sitt formativa tänkande.

²Processen med att arbeta bort detta ineffektiva tänkande består av tre steg: Först arbetar man med att allt djupare, allt bättre söka förstå vad formativt tänkande är för något, hur det yttrar sig, och samtidigt söka förstå vad dess motsats – perspektivtänkandet – är och hur detta yttrar sig. Detta gör man inte blott genom att begrunda teorier och definitioner av vad formativt tänkande är utan genom att studera de många exempel som givits på det ena och det andra slagets tänkande.

³Med ledning av dessa exempel gör man sedan egna iakttagelser hos andra och sig själv. Det är vanligen lättare att se detta hos andra än hos sig själv. Man iakttar både det formativa tänkandets yttringar och perspektivtänkandets yttringar, så sällsynta nu det sistnämnda än är. Man samlar dessa iakttagelser och studerar återkommande mönster.

⁴Slutligen anstränger man sig att fånga sig själv vid tillfällen då man tänker formativt, hejdar sig, drar tillbaka sin misslyckade tankeform och gör om den till en mer perspektivistisk.

⁵I detta arbete är det särskilt lämpligt att begrunda alla sådana esoteriska fakta som måste uppfattas med perspektivtänkande, sådana fakta som inte kan uppfattas med formativt tänkande, eftersom de då skulle te sig som idel självmotsägelser, paradoxer. Några exempel:

⁶"Vägen till femte naturriket ligger öppen för endast ett litet antal människor." "Vägen till femte naturrike ligger öppen för alla människor." Båda dessa utsagor är riktiga, och det samtidiga bejakandet av dem innebär ingen motsägelse. Den skenbara motsägelsen upplöses genom insikten att den första utsagan är riktig med avseende på ett kortare tidsperspektiv (innevarande eon), den andra med avseende på ett betydligt längre (som sträcker sig in i flera kommande eoner).

⁷Esoteriken lär oss dels "att glömma oss själva" dels "att minnas oss själva". För det formativa tänkandet innebär detta en olöslig motsägelse. Motsägelsen upplöses genom insikten att det "själv" som avses i det första fallet inte är det samma som det avses i det andra fallet; i stort sett handlar det om motsättningen mellan det härskande förstajaget ("personligheten") och det vaknande andrajaget ("själen").

⁸Genom att beakta de tre – rätt tid, rätt plats, rätta människor – kan man i många fall undgå att hamna i det formativa tänkandets fällor. Något kan vara "både rätt och fel", nämligen i det hela taget rätt men tiden kan vara fel, eller platsen eller människorna. Också det problem många nybörjare i esoteriken gör sig med att fråga "hur kan man veta detta?" upplöses genom insikten om "rätta människor", nämligen att man inte skall tanklöst utgå ifrån att antingen alla människor måste kunna veta det eller ingen, utan att det finns "rätta människor", som kan veta något som jag (eller mina likar) inte kan veta (ännu).

9.8 Urskillning ifråga om var man själv står

¹Det är vanligt att ockultisterna felbedömer sitt utvecklingsstadium. Bara därför att de förvärvat ett teoretiskt vetande om olika utvecklingsstadier och kunnat anlägga ett beteendemönster efter vad de lärt sig höra till ett visst stadium, tror de sig vara något de saknar alla möjligheter att vara inom närmaste inkarnationerna. När de i ny inkarnation (före återerinring) ställs på prov, misslyckas de, då de inte har det teoretiska vetandets stöd. De flesta antingen över- eller undervärderar sina möjligheter (det senare mer sällan).

²Individens felbedömning av egen nivå beror ibland på att han i föregående inkarnationer förvärvat ensidigt vissa förmågor hörande till högre nivå men saknar andra, lika nödvändiga. Vanligt är också för stort avstånd mellan vetande och förmåga av självförverkligande.

³Ifall ockultisterna icke stirrade sig blinda på medvetenhetsaspekten och (som många av dem) inbillade sig äga kosmisk medvetenhet, utan förstode att i evolutionen viljeaspekten håller jämna steg med medvetenhetsaspekten, kanske de skulle nyktra till. De som har kosmisk medvetenhet är icke blott allvetande inom solsystemet utan även allsmäktiga. Allvetande kan ockultisterna tro sig vara, men att de även skulle vara allsmäktiga inom samma världar är nog litet svårare att inbilla sig, om man har något förnuft kvar.

⁴Det är oändligt värdefullt för esoterikern att veta var gränserna går för individens möjlighet till insikt, förståelse och förmåga på de olika utvecklingsstadierna.

⁵Är han villrådig om var han står, torde svaret på frågan, vad han är i stånd till under påfrestande förhållanden, lämna en god ledning.

9.9 Aspirantens urskillning

¹Aspiranten på lärjungaskapet får lära sig att skilja på sig själv som förstajag ("personligheten") och begynnande andrajag ("själen"). En god början är att lära sig skilja på person och sak, den esoteriska saken, kunskapens sak. Han får lära sig att i görligaste mån bortse från medmänniskans personlighet och söka förnimma hennes "själ". Denna spirande strävan och tendens motverkas av allt i det omgivande samhället som drar uppmärksamheten till det personliga, det alltför personliga och alltför individuella, det utan kontakt med "själen". Aspiranten får lära sig att alla mänskliga bedömningar, som utgår från personligheten, alltid är i något avseende felaktiga och vilseledande. Han kan bara iakttaga hur litet som är sant i allt det som allmänheten "vet" om esoteriska personligheter.

²I sin entusiasm vill nybörjare i esoterik ofta dela med sig av sitt nyvunna vetande till släkt, vänner och bekanta. Till sin besvikelse, kanske förargelse, får de erfara att de inte kan förmedla sin insikt, förståelse, glädje; att det tvärtom är så att ju ivrigare de missionerar, desto mer tråkar de ut sina åhörare. De behöver lära sig tålmod, tolerans och lagtillit. De behöver lära sig förståelse för förståelse: att förståelsen måste få växa i varje människas egen takt, att det är bättre att ha en liten mängd kunskap som man verkligen förstår än en stor mängd vetande som man bara ytligt godtagit liksom en tro utan att fatta dess verkliga innebörd. I driften att pracka kunskapen på alla och envar finns ett visst mått av intolerans: propagandisten vill inte riktigt tåla att andra inte vet det han vet, inte anser det han anser. Lagtillit innefattar insikten att enligt lagen ingen kan undanhållas kunskapen, om han verkligen är mogen för den, att "ingen kan bli förbisedd" av ödesmakterna.

³Att man är tolerant betyder inte att man anser alla åsikter likvärdiga. Men det betyder att man fullständigt respekterar andras rätt att ha de åsikter de har, hur vridna man än tycker dem vara. Att alla människor har lika rätt att hysa sina egna åsikter är inte detsamma som att alla dessa åsikter är lika riktiga. Lika rätt till åsikter betyder inte lika riktiga åsikter.

⁴En agnostisk inställning (alltså att hellre tvivla än tro) är av verkligt värde för nybörjaren och bevarar honom för världssillusionens och de lägre psykiska förmågornas snaror.

⁵Teologers, filosofers och ockultisters spekulationer är typen för sådana förstajagets fiktio- ner, som blir direkta hinder vid försök att förvärva andrajagets medvetenhet (s.k. intuition, av

tre huvudslag). Allvarliga hinder gör sig monaden i förstatriaden, om den tror sig om att kunna på egen hand lösa världs- och livsproblemen, likt Nietzsche fantiserar om att kunna bli en ”övermänniska” eller likt rosenkreuzorden Amorc och Martinus fantiserar om att kunna förvärva kosmisk medvetenhet. Endast den som tänker i överensstämmelse med verkligheten, kan nå högre världars medvetenhet.

9.10 Lärjungens urskillning

¹Lärjungen lär sig bedöma företeelser och människor alldeles opersonligt och sakligt. Dylig bedömning är förutsättning för rätt uppfattning och för möjlighet att hjälpa. Det finns mycket, som han ej behöver veta eller ha någon uppfattning om alls. Även däri visar sig urskillningsförmågan.

²Att ständigt skilja på det egna jaget och dess höljen är en av metoderna för frigörelse från höljen och dessa höljens intressen i sina världar. Jaget i kausalhöljet är oberoende av mentala, emotionala och fysiska höljen. De frånskiljes ju också vid varje inkarnations avslutande. Ifall de hållit jaget fånget, så får det inkarnera, tills det lärt sig leva i kausala ideernas värld. De lägre världarna kallas skenets världar, ty där ser jaget endast verkningar av okända orsaker. I kausalvärlden ser jaget orsakerna till verkningarna. Då som först vet jaget att det har kunskap om verkligheten. Jaget ser då även livets mening, ser att alla är på väg mot samma mål och därför är medvandrare på vägen, att alla har till uppgift att hjälpa varandra, att enhetens livssyn är snabbaste sättet att nå målet. Allt detta har på otaliga sätt sagts förut. Nu först är det levande insikt.

³Det är väsentligt att alla lärjungar ägnar sig åt meditation, regelbunden och daglig meditation, meditation i esoterisk och inte mystisk bemärkelse. Skillnaden mellan esoterisk och mystisk meditation visar sig främst i fyra avseenden: 1) området: den esoteriska meditationen är både emotional och mental, icke enbart emotional som den mystiska; den rör sig inte heller om de för den religiöse mystikern typiska, med den teologiska fikcionalismen sammanhängande frågorna om frälsning, nåd, försoning och så vidare utan om med den esoteriska kunskapen och skol- och grupparbetet sammanhängande frågorna; 2) riktningen: den esoteriska meditationen ”går uppifrån ner”, för ner det övermedvetna i fysiska hjärnans dagsmedvetenhet; den mystiska ”går nedifrån upp”, så att individen vanligen förlorar sig i det övermedvetna och därför icke drar ner någon hågkomst i fysiska hjärnan; 3) graden av ändamålsenlighet; 4) graden av självbestämmdhet.

9.11 Esoterisk urskillning: allmänt

¹Endast den esoteriska kunskapen möjliggör orientering i medvetenhetens värld. Medvetenhetens gränser markeras av de olika höljen och de olika molekylarslagen i höljen. Jaget kan icke vara medvetet i annat än sina höljen och i de molekylarmedvetenheter det självt aktiverat. Att jaget därutöver kan sporadiskt kontakta högre medvetenhet än det aktiverat eller ens har höljen för, motsäger icke det sagda. Dylig kontakt, som möjliggöres genom att samtliga högre atomslag alltid finns involverade i lägre, medför ingen fattbar medvetenhet för jaget.

²Såsom ett esoteriskt axiom gäller att endast högre slag av medvetenhet klart kan inse lägre medvetenhets begränsning. Endast andrajaget kan inse förstajagets begränsning. Endast tredjejaget kan inse andrajagets begränsning. Endast ett kosmiskt jag (lägst ett jag i andra gudomsriket, 36–42) kan inse tredjejagets begränsning. Och så vidare. Kontentan av det sagda är att ingen vet sin egen begränsning, förrän han får besked därom av ett högre jag.

³Hur svårt det är att förvärva verklig kunskap och därvidlag icke begå misstag, framgår av att även de i femte naturriket alltid kontrollerar sina uppfattningar hos dem i sjätte riket. Att förstajaget saknar möjlighet till kunskap om verkligheten, är ett faktum, som icke kan nog starkt betonas. Ingen fjärde naturrikets individ kan rätt bedöma sitt vetandes verklighetshalt.

⁴Endast kausaljaget kan riktigt tolka symbolerna. Symbolerna är avbildningar av de mental-

former mentalmedvetenheten medvetet eller omedvetet formar i mentalmaterien. Det mentala kan visserligen förstå deras betydelse. Men det saknar förmåga att avgöra om symbolerna är fullt exakta och alltså verkligen riktigt återger avsedda verkligheter.

9.12 *Esoterisk urskillning: förstajaget och andrajaget*

¹Så länge monaden kan fångas av, bli beroende av företeelserna i människans världar, förblir den ett förstajag. Så länge är monaden också offer för förstajagets medvetenhetsslag, offer för mänskliga förnufts spekulationer (teologins dogmer, filosofins teorier, vetenskapens dagshypoteser), för de emotionala och mentala vibrationer, som telepatiskt genomströmmar dess emotionala och mentala höljen och förmå intränga i dess hjärna.

²Det är först genom kontakten med sin Augoeides och genom förvärvade enhetsförmågor (strävan till enhet på alla upptänkliga sätt), som monaden tillgodogör sig energierna från andratriaden och finner den rätta vägen.

³Förstajaget är okunnighetsjaget, ty utan den ”gnista av förnuft”, som monaden omedvetet tillägnar sig i triadhöljet, skulle människan icke nå mycket längre än högsta djurart, skulle det högre mentala (47:5) vara oåtkomligt.

⁴Möjligheten att förvärva perspektivmedvetenhet beror på att vi under årtusenden undan för undan erhållit verklighetsideer av mentala genier, som haft kontakt med kausalvärlden. Utan dem skulle vi förblivit på barbarstadiet.

⁵Samtliga inkarnationshöljen utom kausala triadhöljet är robotar, påverkade av energier både inifrån, från högre höljen, och hos de flesta framför allt utifrån. Mentalhöljet påverkas av mentala vibrationer, emotionalhöljet av emotionalvärldens (vilket betyder andra människors) vibrationer, eterhöljet och organismen av så kallade kosmiska energier (alla slags atomenergier). Först när individen blivit andrajag (essentialjag, 46-jag), kan han göra sig oberoende av andra slag av energier än dem han själv bestämmer. De flesta människor är slavar under sina robotar, vilket betyder att ”människan saknar fri vilja”, ett esoteriskt uttryck, som okunnigheten måste missförstå. Jaget är icke fritt, så länge det behärskas av höljen.

⁶Ljuset kan upplysa det intellekt som är självkontrollerat och fritt från dominans av en annans intellekt.

⁷Det är oundvikligt att monaden tror sig vara där dess jagmedvetenhet är aktiv. Just detta var vad de invigda menade med ”den stora illusionen”.

9.13 *Urskillningsförmågans utveckling i mänskligheten*

¹Långsamt genom inkarnationerna lär sig människan att tänka allt mer självständigt och kritiskt, inse att mänsklighetens historia i politiskt och socialt hänseende i stort sett uppvisar företeelser tillhörande barbarstadiet. Detta innebär att hon blir allt mer medveten i sina höljens allt högre molekylarslag. När hon väl förvärvat förmåga att förnimma de högre slagen av attraherande emotionalvibrationer, upptäcker hon att mänskligheten fortfarande behärskas av repulsionens vibrationer i emotionalvärldens lägre regioner.

²Många blir onödigt länge kvar i det emotionala, särskilt de som på något sätt lyckats förvärva klärvoajans och i emotionalvärlden tror sig finna kunskapen om verkligheten och livet. Tyvärr är det många på mentalstadiet, vilka genom sin emotionala klärvoajans faller tillbaka till detta lägre stadium.

³Ju högre slag av emotional medvetenhet, desto större är intensiteten i upplevelsorna. Illusiviteten i emotionalvärldens högsta sfärer är så intensiv, att även mycket långt komna lärjungar till planethierarkin (kausaljag) blivit vilseledda. Man kan i dessa regioner återfinna emotionala kopior av allt som egentligen tillhör högre världar.

⁴Det s.k. känslolivet är lägsta mentalmedvetenhetens (47:7) aktivitet i det emotionala, och fantasilivet är resultat av det näst lägsta mentala (47:6).

⁵De två lägsta mentalmedvetenheterna räknas till emotionalstadiet, därför att de som för-

värvat dessa fortfarande är emotionaljag. Det är när människan förvärvar perspektivtänkandet som hon blir ett mentaljag, kan bli oberoende av emotionala.

⁶På kulturstadiet börjar människan medvetet sträva att leva efter vad hon anser vara rätt. ”Den gyllene medelvägen” mellan ytterligheterna är från början ganska bred. Den blir allt smalare, då individen blir allt känsligare för vad som är rätt och orätt och allt noggrannare vid valet av motiv. (Det är ingenting som angår moralister, utan envar har att finna sin väg utan inblandning.) Därvid räcker icke mentala eller kausala urskillningen, utan därtill behövs även essentiala enhetsmedvetenheten.

⁷Hon blir också allt mer mottaglig för och påverkad av energier från essentialvärlden. Därmed uppnår hon mystikerstadiet och kommer under inflytande av Augoeides, vilkens uppgift är att låta individen genom erforderliga erfarenheter förvärva de egenskaper och förmågor som äro nödvändiga för att han skall kunna bli ett andrajag. Människan ”vandrar i mörkret” men ser det icke, förrän andrajagets ”ljus” strömmar ner i jagmedvetenheten. Då börjar hon ”söka ljuset”.

9.14 Urskillning ifråga om kunskapen

¹”Kunskap är återerinring” (Platon). Därmed är icke sagt att återerinring är kunskap. Det undermedvetna har under alla inkarnationer upptagit allt vi upplevat, alla felaktiga idiologier. Det mesta latent är inarbetade illusions- och fiktionssystem. Dyligt blir medfödd, orubblig visshet i ny inkarnation, om man föds in i en miljö, där dessa fiktioner härskar. Latent vetande är alltså icke i och för sig riktigt vetande. Det kan det vara endast ifråga om dem som varit invigda och upplevat verkligheten. Kunskap var på Platons tid och är ännu i vår tid efter 2400 år detsamma som esoterisk kunskap, åtkomlig endast för dem som fått taga del av planethierarkins vetande, som bemästrat hylozoiken så, att de kan fortsättningsvis tänka i överensstämmelse med verkligheten.

²Gång efter annan får mänskligheten till skänks samma sanningar, vilka är oföränderliga, om än framställda i olika yttre former. Utan undantag förvrängs sedan dessa sanningar på mindre än hundra år av förvirrade andar. Därför är det de vetandes plikt att hålla läran ren och tydligt skilja ut villfarelsen, också till deras tjänst som ännu inte förmår inse den stora skillnaden. Om de okunniga då beskyller de vetande för intolerans, skall dessa svara: ”De som trivs med skenkunskapen må gärna ha den, och vi önskar inte beröva dem denna. Men det finns människor, som vill befrias från skenet och träda in i verklighetens värld. Det är uteslutande dessa vi vill nå. Men ni vill hålla kvar även dessa. Det ni kallar ’tolerans’ är därför likgiltighet för sanningen, om icke ren fiendlighet emot den.”

³Det är i emotionalvärlden, som individen måste lära sig skilja mellan sant och falskt, mellan verkligt och överkligt. Det är ett esoteriskt faktum, som spiritualister, ockultister, yogier icke insett och icke kan inse. Emotionalmedvetenhetens illusioner är rena fantasikonstruktioner, men de har en intensitet som gör att människor lätt fångslas och fascinerats av dem, så att de övertygas om att de är verkligheten. Intensiteten beror på möjligheten att direkt förnimma energiaspekten i emotionalmaterien.

⁴Klärvoajanten kan inte veta att det finns en mentalvärld, eftersom han inte kan förvärva mental objektiv medvetenhet. Det räcker inte med subjektiv medvetenhet, utan orubblig kunskap fås endast genom objektiv medvetenhet. Och först kausal objektiv medvetenhet kan icke bedragas ifråga om verkligheten i människans tre världar.

⁵Utan förvärv av kausala ideer kan människan aldrig bli medveten i sitt kausalhölje, aldrig bli vad hon är bestämd att en gång bli: ett kausaljag.

⁶Såsom lärjunge till planethierarkin lär sig individen förvärva såväl mental som kausal objektiv medvetenhet. Därmed blir han suverän i de mänskliga världarna och inser att det är omöjligt för ett förstajag att begripa, ens kunna rätt bedöma, företeelserna i dessa världar. Den subjektiva essentialmedvetenhet han samtidigt förvärvat är av sådant slag att han förvissas om

att det finns ännu högre världar. Såsom kausaljag i sitt gamla kausalhölje, som han fått till skänks av sin Augoeides, kan han icke förvärva essential objektiv medvetenhet. För att kunna bli ett essentialjag måste han offra sitt kausalhölje. Därefter blir han för första gången subjektivt medveten i tillvarons kollektivmedvetenhet och därmed också medveten om sin potentiella gudomlighet.